

SLOVENSKI NAROD.

Izba je vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Insereciji Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zelenice ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znanja za odgovor.

Spremljstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 374.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 420—
polletno	150—	polletno	210—
3 mesečno	75—	3 mesečno	105—
1	25—	1	35—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vredno po nakaznici. Na samo plačeno naročilo brez pošiljke denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 24.

Dopise sprejema se podpisano in zadostno frankovano. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K Poština plačana v gotovini.

Božo Lovrič, Praga:

Neiskrenost.

Nedavno sem napisal, da pretirana iskrenost v javnem življenju ni daleč od naivnosti in politične nezrelosti. V politiki je velike važnosti način, kako se formulirajo posamezna vprašanja. Povsod odločuje forma, a posebno še v javnih poslih. Včasih koristi več ena sama dobra beseda, kakor pa stotine, če tudi najboljše, toda okorno izraženih misli. Glavno je, da smo v bistvu iskreni, to je, načelna ideja mora biti sprejeta na tej in na oni strani. Na primer ako verujemo v boga, se bomo lahke sporazumeli, kako naj ga molimo in spoštujemo. Tako je tudi v politiki. Glavno stališče mora biti jasno in iskreno sprejeto. Če imamo dobro voljo, je lahko odstraniti vsa ostala manjša nesporazumljenja. Zopet zgled: naj se preprata oče in sin še tako in naj bodo njuni nazori o svetu še tako različni, končno se vendar le pobotata in pomirita.

Tako je tudi z narodi. Med narodi, pa naj se sklepajo še tako popolne pogodbe, je vsako prijateljstvo toliko časa nemogoče, dokler jih ne vežejo skupni interesi. Mi in Čehi se v vsakem oziru dopolnjujemo in je moralo zato priti do zveze med našima državama. Ena država je poljedelska, druga pa industrijska, ena je kontinentalna, druga pa meji na morje. Poleg tega se dopolnjujeta Čehi in Jugoslovenci v temperamentu. Čehi so realisti, Jugoslovenci pa idealisti. Na jugu je več umetnikov, na severu pa več filozofov. Iz tega je razvidno, da je sloga med Čehi in Jugoslovenci obenem rešitev obeh narodov. Toda brez iskrenosti, in tu je iskrenost na pravem mestu, bo težko prišlo do sloge. Krivda je na obeh straneh. Neiskrenost je krivda, da je zveza vsak dan slabotnejša, namesto da bi bila vsak dan bolj močna. Odprimo oči in ušesa ter priznamo, da je to resnica.

Žal, da je tako. Toda priznanje v tem slučaju pomeni polovico re-

šitve vprašanja. Jugoslovenci so pogosto v svoji prisotnosti psovali Čeha, pa tudi Čehi so, čeprav nekoliko bolj mirno in primerno, očitali marsikaj svojim južnim bratom. Namesto da bi prišlo v javnost, se je uvedla metoda molčečnosti. Toda to še ne zadostuje za rešitev in končni sporazum. Dovolj je, ako omenim, da večina jugoslovenskih dijakov v Pragi malo ljubi češki narod. Jugoslovensko dijaštvo imenuje Čeha slovenske »Jevreje«. Morda je na tem kaj resnice, toda najprej je treba poiskati razloge, zakaj se je češki narod, obkoljen od Nemcev, oprijel z vso silo svojih sposobnosti trgovine. Za Čeha je bila trgovina edini izhod in edina možnost kakršnekoli eksistence. Niti »Jevreji« (Židje) ne bi bili taki, kakršni so, da jih niso k temu prisilili kristjani.

Poleg tega Jugoslovenci ne zahajajo v češko družbo, se ne zanimajo za češko književnost, gledališče in umetnost. Kako naj potem vzljubijo sam narod? Narod ni abstrakten, narod tvorijo posamezniki. Masa je na vsem svetu enaka, le v posameznikih raste ali pada vrednost naroda. Nikdar ne bo prišlo do prijateljstva med menoj in kakim drugim, ako že naprej mislim, da je dotičnik hudoben ali nezanesljiv. Ravno tako je tudi z narodi. Ako ne vežete narodov ljubezen in vdanost, so zaman vse napisane in s podpis potrdjene pogodbe.

Več iskrenosti na naši in na češki strani, pa bo vse dobro. Čehi so napram Jugoslovenom zlasti v trgovskih vprašanjih netočni. Toda dandanes je vsakemu znano, da je trgovina temelj vsake dobre politike. To je popolnoma prav razumel minister Beneš. Od njega in od ostalih glavarjev je odvisno, da se odstranijo podobna nesporazumljenja, ki so nevarna tako za nas, kakor tudi za Čeha.

pokale. Trenotno se je streljalo kot na fronti. Prišel je bataljon vojaštva, na kar so se delavci morali umakniti, kamor je kdo mogel. Aretirali so okoli 250 delavcev, večinoma neprizadehtih pri požaru, storilci so zbežali na vse strani. Med tem se je požar širil. Hiteli so gasiti, ali dosegli so le to, da se ni še bolj na široko razvil ogenj, kar na je bil obtel, to je vse zgorelo. Škoda je nad 30 milijonov lir. Policija je potem pričela loviti komuniste in jih spravila v zapore ogromno število. Vse mesto je razburjeno in se boji še kaj hujšega.

Napad na Narodni dom pri Sv. Ivanu.

V torek popoldne je prihrumela tolpa fašistov v Narodni dom pri Sv. Ivanu. Bilo je tam samo nekoliko žensk in otrok. Nekaj so razbijali in premetavali, potem pa so napisali listek za predsednika, da niso storili

nič drugega zato, ker so bile prisotne samo ženske in otroci. Da ga zažgo, porabijo najbrže drugo priliko.

Prostori Ljubljanske kreditne banke razdeljani.

V torek zvečer so izvršili fašisti napad na prostore Ljubljanske kreditne banke. Razdelali so vso opremo, razbili in razmetali po svoji navadi vse, kar so dobili. Prostori so sicer blizu policije, ali ta se za take napade malo zmeni. Prvi naskok na banko je bil lani poleti. Škoda je velika.

Stavka za dnevnike.

Organizacija tiskarjev je sklenila stavko za dnevnike, ki ima trajati toliko časa, dokler se jej ne da zagotoviti, da se tiskarne ne bodo več napadale. Drugo delo se v tiskarnah redno vrši.

Ljubljanski veliki semenj 1921.

Neizprosno zahteva sodanji čas od vsakega naroda, da postavi v boj za svoj obstanek in svojo prihodnost najboljše svoje sile. Ta boj pa more uspešno bojevati samo oni narod, ki svoje sile dobro pozna, da jih more o pravem času uporabiti na pravem mestu.

Prva naloga našega ujedinenja trojanskega naroda je, spoznati samega sebe, spoznati lastno moč in to predvsem na polju, ki je prineslo že vsakemu narodu, ki ga je pridno obdeloval, blagostanje, na polju industrije, obrti in trgovine.

Medtem ko je naša država po večini agrarna, naš slovenski del ni posebno oblagodaren s tem naravnim zakladom. Osredotočiti nam je zaradi tega vse svoje moči predvsem v industriji, obrti in trgovini. Pričetek je dan, treba je samo na tem potu pogumno stopati naprej. V primeru vzpodbude vsem, ki že v teh panogah delujejo, predvsem na, da pokažemo ostali naši domovini, kaj znamo in kaj zmremo, da pokažemo svojo moč v teh panogah ter dokažemo s tem, da posedamo marsikaj, o čemer se je mislilo do sedaj, da je treba importirati iz inozemstva, in da se spoznamo medsebojno, so se na seji, ki se je vršila na inicijativno trgovske in obrtniške zbornice, zveze obrtnih zadrug ter oddelka ministrstva za trgovino in industrijo pri deželni vladi, vsi v velikem številu zastopani interesirani krogi soglasno izjavili za prireditev vzorčnega semnja v letu 1921 v Ljubljani.

Z veseljem je moči konstatirati, da je namera, prirediti ta semenj, ki se nazove »Ljubljanski veliki semenj 1921« in ki se bo vršil od 6. do 21. avgusta tekočega leta v Ljubljani, vzbudila v industrijskih, obrtnih in trgovskih krogih tako veliko zanimanje, da se je na prvi poziv, službe samo splošni informaciji, odzvalo okoli 200 tvrdk, ki rabijo za razstavitev svojih proizvodov okoli 2200 m².

Priprave za veliki semenj so v polnem teku. V interesu tvrdk je, da čimprej vsaj načeloma javijo ali se udeležijo semnja, ker je za priprave in zlasti za ureditev prostorov treba vedeti, s kakšno udeležbo je računati. Zato se tvrdke, ki niso še odgovorile, pozivljajo, da to čimprej store, vsi pa, ki niso prejeli direktne vabila, so naprošeni, da se s tem smatrajo za nujno vabljene, se izjavijo v principu na naslov: »Urad Ljubljanskega velikega semnja v Ljubljani, Turjaški trg 6 II, ali so volini na tem velikem semnju razstaviti svoje proizvode in koliko m² prostora bodo približno v to svrlo robili.

Ni treba posebno poudarjati velike važnosti tega velikega semnja za naša podjetja. Razstavljalci morejo imeti velike praktične koristi. Saj imajo vzorčni semnji poglavito praktične namene in se zato v vedno večjem številu ustanavljajo po drugih državah: izborna reklamno sredstvo so in dajejo najboljšo priliko odjemalcu, da nazorno spo-

zna nove dobre nabavne viře, razstavljalcu pa, da razširi krog svojih odjemalcev, obema pa nudijo možnost takojšnjih kupčijskih sklepov.

Politične vesti.

»Straža« ruje naprej. Iz Maribora poročajo: Današnja »Straža« priobčuje pod naslovom: »Avstrofilstvo dr. Tavčarja in demokratove pismo iz Ljubljane, v katerem na nesramen in podel način napada ljubljanskega župana dr. Ivana Tavčarja. Klerikalci imajo kot avstrijskanti toliko masla na glavi, da ni pametno, da hodijo na solnce. Bo treba to poglavje znova nažeti, da bo svet spoznal v pravi luči klerikalne poštenjake.

Prihodnja seja konstituantne. Beograd 2. marca. Kakor se čuje, bo predsedstvo konstituantne sklenilo plenarno sejo na dan 15. t. m. ob 16.

Seja verifikacijskega odbora. Beograd 2. marca. Prihodnja seja verifikacijskega odbora je sklicana za dan 12. t. m. Na tej seji se bo razpravljalo med drugim tudi o verifikaciji Radčevih mandatov, doslej je ni znano.

Iz radikalnega kluba. Beograd, 2. marca. Danes je imel radikalni klub sejo, na kateri sta poročala Aca Stojanović in Velizar Janković o pogajanjih vlade z zemljorodniki in muslimani. Radikalni klub bo zavezal svoje končno stališče šele takrat, ko bo pri teh pogajanjih padla odločitev.

Dr. Badaj in dr. Bošnjak proti »Hrvatcu«. Zagreb, 2. marca. Danes ob 2. popoldne se je končala razprava proti odgovornemu uredniku »Hrvatca« Simonu Semču, katerega je tožil dr. Bošnjak radi trditve, da je bil on za časa Avstro-Ogrske konfident. Simon Semč je bil obojen na dva meseca zapora in na plačanje sodnih stroškov. Razprava proti »Hrvatcu« radi trditve, da igra dr. Badaj, predsednik vrhovnega sodišča, dvolično vlogo, je končala s tem, da se je tožitelj dr. Badaj zadovoljil s izjavo, ki jo mora »Hrvat« priobčiti načelu lista.

Imenovanje bana in podbana podpisano. Beograd, 2. marca. Včeraj je prestolonaslednik regent podpisal ukaz o imenovanju dr. Tomislava Tomljenovića za bana in dr. Božidarja Bošnjaka za podbana. Danes dopoldne je posetili novega bana bivši ban dr. Leginja ter imel z njim daljšo konferenco.

Misija novega bana. Glede na misijo novega bana doznava »Jutarnji list« iz Beograda, da se bodo vsa ministristva posebno ozirala na dispozicijo bana in da se bo skušalo v vseh ministrih zadovoljiti upravičene interese Hrvatske. Glavna misija novega bana je, v glavnem zadovoljiti stvarne potrebe, obenem pa se ima stonjena izvesti konsolidacija državne oblasti v

Fašistovski izgredi v Trstu.

Tržaška ladjedelnica v ognju.

Komunisti so zažgali ladjedelnico pri Sv. Marku, da se tako maščujejo radi fašistovskega divljanja proti njim. V torek zjutraj je bilo vse mirno in vse je delalo v podjetju. Po 10. uri pa je delavstvo zasedlo vrata,

pobralo v bližini se nahajajoči finančni straži puške in se zabarikadiral. Skladišče z lesom in še drugo poslopje je kmalu zagorelo. Komunisti niso pustili blizu ne varnostnih organov in ne gasilcev. Komunisti so streljali in padel je mrtvev na tla neki finančni stražnik. Tudi strojnice so

Aleksander Dumas, sin: 29

Kiparjeva pravda.

Roman.
(Dalje.)

Osem dni pozneje sem prejel drugo pismo, kakor sledi:

»Iza mi pravkar piše, da me mora videti in nujno z menoj govoriti. Pojdem k njej. Več z naslednjo pošto.

Konstantin.

Naslednja pošta ni prinesla ničesar.

Dve, tri, štiri druge prav tako nič.

Nekega jutra pa sem prejel pismo z neznano pisavo sledeče vsebine:

»Le mirno poslušajte nasvete Svojege prijatelja Konstantina, on je ljubimec Vaše žene.«

To je bil višek. Poklical sem slugo in mu ukazal, naj pripravi torbo za mač, potrebno potovanje.

Ne da bi bil izpregovoril na poti besedico, sem prišel ob 6. zjutraj v Pariz. Skopal sem se, preoblekel, pustil svojo potno torbo v hotelu de Paris, Rue Richelieu in sem šel k Konstantinu.

Ko me je zagledal, je prebledel. Toda prišel mi je nasproti in me objel. Dal sem mu pismo, ki sem ga dobil nazadnje: preletel ga je z enim samim pogledom.

»Res je,« je dejal.
»Ti si njen ljubimec?«
»Bil sem njen ljubimec eno uro tistega dne, ko sem ti pisal. Bog mi je priča: nikdar nisem mislil na to, ampak ona. Če bi me mogla napraviti zaljubljenega vase in bi me mogla mučiti, kakšen trijumf bi bil to zanj!... Toda zagrešil sem podlost. Sedaj šele znam ceniti tvojo bolest.

Tudi jaz, ki sem se smatral za tako močnega, poznam sedaj njeno moč. Ko sem šel od nje, sem si mislil: »Iskala si osvete, ti kača, ampak ne moreš me premagati, nikoli več te ne vidim.« Naslednjega dne pa sem šel k njej. Ni me sprejela. Lepa komedija! Tri dni sem bil zaljubljen vanjo. O, če bi bil jaz mož te ženske in če bi me varala, jaz —!

Umolknil je in stisnil čelo med dlani.

»Kaj bi bil storil?«
»Tega ne vem.«
»Ali bi jo bil umoril?«
»Tega ne morem zanikati.«
»Potem sem jaz močnejši kot ti.«
»Mogoče. Ali si hud name?«

»Ne, ampak povedati bi mi bil moral sam resnico!«
»Nameraval sem potovati v Rim in ti vse priznati. In potem —«
»Potem sem ostal v Parizu. Kaj pa hočeš ti tukaj?«
»I no, vrnil se pač.«
»Za zmeraj?«
»Da! Zbogom!«
»Kam pa greš?«
»Najprej v svoje stanovanje in potem k tvojemu očetu.«
»Na skorajšnje svidenje torej!«
»Gotovo!«

Šel sem, in sicer proti Cours-la-Reine, v znani hotel princa Attikofa, kjer sem pozvonil. Možna vrata so se odprla. Prekoračil sem dvorišče, kjer so na desni in levi stali hlevi in remize, čijih kositerne strehe so se lesketale kakor srebrni Zvonci, ki je udaril dvakrat, je lavl poset. Stopil sem po par stopnicah navzgor k ploščadi, in pred menoj je stal velik lakaj, ki je držal vrata napol odprta.

»Ali je madam Iza doma?« sem vprašal.

»Na deželi je.«
»Ali veste to gotovo?«
»Da, gospod.«
»Od kdaj pa?«
»Od včeraj.«

»Kdaj se vrne?«
»Mislim, da še danes.«
»Kdaj morem govoriti z njo?«
»Tega ne morem povedati. Ako izvolite, milostivi gospod, vpisati svoje ime, tedaj odloči milostiva, vas li sprejme, ali ne.«
»Dobro.«

Mož je pač opazil po mojem glasu, da se pripravljala nekaj resnega in da imam pravico, govoriti tako.

»Ali stanuje milostna komtesa pi svoji hčeri?« sem vprašal nato.

»Ne, milostivi gospod, pač pa stanuje v bližini; milostiva komtesa je šla tudi z milostivo na deželo.«

»Dobro. — Dajte mi pisalo orodje.«

Šel sem v vestibul, četverkot, z mramorjem tlakovan. Krasile so ga freske, kakor kako pompejansko hišo.

Sredi vestibula sem videl »Pijsko deklico«. Soha je stala na podstavku; obdajale so jo vodne rastline. Iza je kupila to soho potom nasredovalca in sedaj je stala kakor boginja tu v tem templju.

Kaj naj počnem do večera?

Šel sem k Vam, prijatelj moj. Povedal sem Vam vse dogodke in sem Vas vprašal, kakšno orožje mi daje postava napram takemu sovražniku. Postava more samo ločiti najin zakon in mogoče ženo zapreti za eno ali dve leti, ako je možno prešestvo dokazati. Mojeega poštenega imena in mojega miru mi postava ni mogla vrniti. Ona je ostala gospa Clémenceau, ostala je v deželi in je mogla dalje skruniti ime moje in mojega otoka. Naju more ločiti samo smrt. Zahvaljujem se Vam za svet, ki ste mi ga dali. Bil je dober, ampak bil sem v takem duševnem razpoloženju, da nisem imel nikake razsodnosti več.

Ostalo mi je še mnogo časa, preden sem mogel Izo videti.

Bilo je koncem aprila, čas naših najlepših spominov. Kaj bi mi povedali: oni prostori, priče moje sreče, ko bi prišel tjakaj?

Šel sem v Saint-Assise. Ondi sem sanjaril ves dan v svojih spominih in sem obhodil vse znane prostore. Polskal sem ono vrbo in sem se s čolnom vozil po Selai.

Bogve, ali pridem sploh še kdaj sem? Dogve, kje bom jutri?

Hrvatski, da se razmere dovedejo na normalno stanje do sprejema ustave. Ta sekundarna naloga ima namen privesti popolno možnost, da se bo mogla nova ustava takoj uveljaviti v Hrvatski. Novi ban je že v Beogradu napravil korake, da se upravnim uradnikom povišajo plače in je gotovo, da bo imel njegov trud uspeh.

== Se vedno zemljoradniški. Plebiscitna seja zemljoradniškega kluba se je vršila včeraj popoldne in je trajala pozno v noč. Na tej seji je bil najprej podan referat o delu v ustavnem odseku. Pri tej priliki ni bilo govora o dr. Vošnjaku, ki se je oddalil v nekaterih vprašanih od stališča zemljoradniškega kluba in je glasoval na svojo roko za vladni predlog in s tem proti načrtu zemljoradniškega kluba. Na seji je bilo tudi predloženo poročilo o teku dosedanjih razgovorov s Pašičevimi. Nato je bila otvorena diskusija. Poslanec Mermolja je predlagal, naj se razgovori z vlado takoj obnove in se zaključijo tekom 48 ur s sporazumom ali s prekinjenjem vseh nadaljnjih razgovorov. O tem predlogu bo sklenila današnja seja.

== Pašič in Muslimani. »Jutarnji list« poroča iz Beograda, da bo Pašič vladni uspešno pridobil muslimane za vstop v vlado. Obstaja pa med muslimani struja, ki je nasprotna vstopu v sedanjo vlado, vendar bi morlo priti v muslimanskem klubu do razkola. Ker pa bi del zemljoradničkov vstopil na vsak način v vlado, bi Pašičeva vlada razpolagala z zadostno večino.

== Nov francoski poslanik. Novi francoski poslanik v Beogradu Clemens Simons je dosel v Beograd, a dosedanji poslanik de Fontenay zapusti Beograd v soboto, 5. t. m.

== Reparaturna komisija v Bolze. V smislu mirovne pogodbe pride, kakor svedčeno na Dunaj, tudi v Sofijo posebna reparaurna komisija. Ta komisija je že odpravila in Pariza in je prišla v dni v Sofijo. Angleški delegatji načelnik sir Elliot Kolvin, francoski delegatji znani diplomat, ki je svedčeno bil sekretar pri francoskem poslanstvu v Sofiji, Charles, italijanski pa princ Borghese, ki je bil svedčeno predsednik italijanske plebiscitne delegacije v Celovcu. Vse izmed delegatov bo imel ob strani 10 do 12 strokovnjakov in tehnikov, tako da bo cela komisija štela okrog 35 oseb. Stroški za vzdrževanje te komisije bodo, kakor se je to pokazalo že na Dunaju, ogromni. Plačati jih bo morala središča Bolgarska.

== Bolgarija in sosedne države. Zanimivo se iziže bolgarskega ministrskega predsednika Stambulijskega o odnosih Bolgarie napram sosednim državam. Stambulijski je izjavil: Radi anarhije v Rusiji je postala Poljska ena najmočnejših slovanskih držav. Za to želimo, da vzpostavimo z njo priateljske odnose in da tako dobimo zaščito vsaj v eni slovanski državi. Položaj na Balkanu je za sedaj še nejasen. Skoraj se bo morala vsuvariti nova razporedba držav na pravičnejši in boljši temelji. Današnji položaj z današnjim antagonizmom med skoraj vsemi balkanskimi državami je nevedrli. Bolgarija potrebuje predvsem izhod na Egejsko morje. Bolgarija bo delala z vsemi silami na to, da se izpolni obljube, ki so jih dali v tem vprašanju zavezniški. Trdno sem prepričan, da bodo zavezniški izpolnili svoje obljube. Trajen mir na Balkanu je mogoč le tedaj, ako se vsakemu narodu dovoli svoboden izhod na morje in ako se bodo spoštovali pravice nacionalnih manjšin. Ako se uresničita ta dva principa, je mogoča balkanska federacija. Kar se tiče odnosov z Jugoslavijo, je moje mnenje, da med nami ni nobenih posebno težkih problemov. Bolgarija je pripravljena, da se v vprašanju gotovih neznanstvih sporov pokori arbitraciji kakor slovanske države. Bolgarija iskreno želi sporazum, toda danes je žal v Beogradu vlada, s katero se ne moremo sporazumeti. Kar se tiče teritorialnih pretenzij napram Jugoslaviji, mislim, da je potrebna mala rektifikacija meje, da se omogoči trajen in odkrit mir. Z ozirom na odnose z Rumunijo moram odprto izjaviti, da je bila Bolgarija l. 1916 zato njena sovražnica, ker je bi-

la l. 1913 Rumunija sovražnica Bolgarie. Zda smo obratovali in se lahko obnovijo nekdanji prijateljski odnosi. Samo eno vprašanje je še med nami in to je Dobruđa, toda upam, da priemo na podlagi medsebojne popustljivosti do sporazuma. Sporazum s Rumunijo je za nas velike važnosti, ker upamo, da nam bo Rumunija diplomatičnim potom pomagala pri naši zahtevi za izhod na Egejsko morje, kar je tudi za Rumunijo velike važnosti, ker bi bilo to tudi za njen izvoz najkrajša pot na sredozemsko morje.

== Pedesetletnica smrti Vasilija Levskega. Meseca februarja t. l. je preteklo 50 let, odkar so Turki dali obsesti znanega bolgarskega borilca za svobodo Vasilija Levskega. Ko je po rusko-turški vojni leta 1878 Bolgarska postala svobodna, so jeli Bolgari nabirati prispevke za spomenik Levskega kot prvemu bolgarskega revolucionarja. V 90. letih preteklega stoletja so nato postavili Levskemu skromen spomenik v Sofiji. Ko je bil leta 1910 sokolski zlet in vseh slovanski kongres v Sofiji, so slovanski politiki, žurnalisti in šokoli položili vence na spomenik tega idealnega bolgarskega rodoljuba.

== Ruska boljševiška misija v Italiji. Citerin je naprosil italijanskega zunanjega ministra grofa Storza za podelitev eksteritorialnosti ruski gospodarski misiji v Italiji. Italijanska vlada pa je omejila število članov ruske misije, kateri ni priznala pravice brzogovorne tajnosti in eksteritorialnosti.

== Boljševiška propaganda v rumunski vojski. Iz Bukareste poročajo, da ima rumunska vlada vključ vsem demontiranjem s strani sovjetske Rusije dokaz, da se pripravila sovjetska Rusija na ofenzivo proti Rumuniji. Vzporedno s temi pripravi se širi v Rumuniji močna sistematična boljševiška propaganda. V sovjetski Rusiji se formirajo rumunski bataljoni. Tudi v rumunski vojski se širi propaganda Generala Avarescu je določil smrtno kazen za boljševiško propagando v vojski.

== Dr. Beneš o češkoslovanskih odnosih s Poljsko. »Gazeta Warszawska« poroča iz Pariza: Ob priliki bivanja poljskega zunanjega ministra kneza Sapieha v Parizu je povabil maršal Poch njega in dr. Beneša na kosilo. Ob tej priložnosti sta imela oba ministra daljši razgovor. Po kosilu je dr. Beneš izjavil nastopno: Z našimi razgovori sem zadovoljen. Vključ vsem nasprotstvom v gotovih vprašanih, ki nas še vedno ločijo, sem pripravljen za sporazum s Poljsko. Naši državni se nahajata na najboljšem potu do sporazuma. Oba želita odkritosrčno upravo. Imamo iste interese, zato lahko prepuščimo času, da izravna nasprotstva. Na vprašanje, kako stališče zavzema češkoslovanska napram poljsko-francoski pogodbi, je odgovoril dr. Beneš: Zadovoljen sem s političnimi rezultati potovanja glavarja poljske države v Francijo. Mi vsi imamo enake interese na ohranitvi mira v Evropi na podlagi mirovnih pogodb, ki smo jih vsi podpisali. Določbe, ki jih vsebujejo mirovne pogodbe, smatram za podlago skupnega dela Poljske s Češkoslovansko.

== Kaj hoče sovjetska Rusija. Dopolniti »Express« poroča iz Helsinkov: Stališče sovjetske Rusije je še vedno negotovo. Sovjetsko časopisje neprestano povdarja mirovne intencije sovjetske vlade. Dopolniti pravi, da obstojijo v moskovski vladi tri struje. Prva hoče ofenzivo s Poljsko, druga želi napad na Rumunijo z namonom, da se vzbudi nacionalni čut v Besarabiji, nakar bi dobila Rusija zopet svojo nekdanjo žitno zakladnico. Tretja, navidezno najmočnejša struja z Leninom na čelu, želi mir in skorašnje dobre trgovske odnose z evropskimi državami. Ta skupna motivira svoje stališče s trditvijo, da je rdeča vojska vsled dolgotrajnih bojov nesposobna za nadaljevanje vojne.

== Proces proti komunistom v Parizu. 1. marca se je pričel pred pariško poroto proces proti komunistom, ki so obtoženi protidržavne zarote. Obtožnica pravi, da je bilo deset obtožencev v zvezi z Leninom in ruskimi boljševiki.

RAZMEJITEV PRI ZADRU.

— d Split, 2. marca. Danes popoldne bodo potovali preko Metkovičev člani vojaške komisije za razmejitev Zadru. Prihod civilne komisije za zaključitev konvencije glede razdelitve uradov je za sedaj odložen.

— d Split, 2. marca. Tukajšnja vlada je prejela brzjavko predsednika italijanske razmejitvene komisije senatorja Salate, v kateri ta pošilja naši komisiji pozdrave in obznanje, da radi zasebnih zaprek ne more takoj priti, obljublja pa, da hoče svoj prihod poizkusiti.

POVSOD FAŠISTI.

— d Split, 2. marca. Iz Zadra javljajo, da so fašisti vdrl v trdnjavo Sv. Nihovila na otoku Ulanu, ki leži nasproti Zadru, ter odnesli stebel za signaliziranje.

— d Split, 2. marca. Na Korčuli so Italijani že dali sneti zastave in dobili od vlade nalog, naj bodo pripravljeni za odhod.

DOGODKI V KROMPAHU.

— d Praha, 1. marca. Na današnji seji poslanske zbornice je ministrski predsednik dr. Černy podal podrobno poročilo o dogodkih v Krompahu. Že ko je stopil na tribuno, so ga komunisti sprejeli z viharimi vzkliki. Ko je ministrski predsednik orisal dogodke v Krompahu v kronološkem redu, je prišlo do prepirov med komunističnimi poslanci in poslanci meščanskih strank. Ministrski predsednik je ugotovil, da je imela stavka v Krompahu politično ozadje. Delavstvo drugega političnega prepiranja je bilo prisiljeno, vstopiti v organizacijo, ki stoji na stališču tretje internacionale. Državni organi, katerim je poverjena preiskava, so izpostavili najhujšemu sovražstvu delavstva. Grozilo jim z maščevanjem. Orožniki so rabili orožje šele takrat, ko je bilo ogroženo njihovo življenje. — Na predlog poslancev Merte (socialni demokrat levice) se odprl debata. V debati nanadajala socialni demokrati in komunisti izvajanja ministrskega predsednika, ki za branje meščanskega poslancu. Prof. Beran izjavlja, da razmere na Slovaškem spominjajo na razmere v Sibiriji. Ječe so napadli. Izrečale se so žalostne besede obsej. Komunisti je velika. Bila je velika napaka, da so se podali na Slovaško najhujši uradniki. Slabo gospodarstvo je naredilo iz Slovaške drugo Poljsko, kot je bila pred Avstrijo. Debata se nadaljuje v četrti.

AVSTRILSKO ZLATO.

— d Dunaj, 1. marca. Na današnji seji narodne skupščine so razpravljali o nalogi predloga socialnih demokratov in Venecijev v zvezi izročitve zlatega zaklada Avstro - ograde banke in se le ostro protestirale proti pozadevi. Nameri reparaurna komisije. Ministrski predlog je naznanil da je dne 25. februarja reparaurna komisija v Parizu sporočila, da se morata avstrijska vlada in vodstvo Avstro - ograde banke nemudoma in pod vsakim pogojem pokoriti vanki zahtavi likvidatorjev in da se morata takoj izročiti likvidatorjem ključ banke in 65 milijonov zlatih kron. Za ugotovitev te zahteve so stavili rok do 27. februarja. Minister je izjavil, da je to stališče reparaurna komisije v popolnem nasprotju s mirovno pogodbo, ker zlati zaklad ni del likvidacijske mase, tem več last avstrijske države. Avstrijska vlada se je obrnila na vesleje s prošnjo za pomoč in naj vpliva na reparaurna komisije. Avstrijski delegat v Parizu dr. Reich je sporočil, da bo reparaurna komisija ustvarila takoj vse pomožne akcije, ako se ne bi ugodilo njeni želji. Izjavili smo, nadaljuje minister, da smo pripravljene, izročiti zlato če se ne bo izvedlo, temveč če pride pod zaporo likvidatorjev, dokler kompetentno deželno sodišče na Dunaju ne odloči v tej zadevi. Vlada bo nastopila samo eno pot, ki je v interesu države. Potem likvidatorjev smo dobili obvestilo, da se more takozvani »Num - deign« (dolg za živila) plačati iz imovine Avstro - ograde banke. V ta namen se je včeraj izročilo zlato v znesku približno 7 milijonov zlatih kron. (Odobravanje).

ZVEZA NARODOV IN ŽIDJE.

— d Pariz, 1. marca. Svet zveze narodov je na današnji seji na podlagi poročila angleškega delegata Balfourja izjavil, da stališče Avstrije glede izgonov vzhodnih judov poljske narodnosti upravičeno tako s stališča lastnih kakor tudi mednarodnih pravic. Avstrija je kakor vsaka druga neodvisna država upravičena za izgon tujcev. In ta pravica se ne omejuje po mednarodnih pogodbah, in sicer tem manj napram Poljski, ker še ni veljavna saint-germanska pogodba med Avstrijo in Poljsko, na katero se sklicuje poljski zastopnik. Vendar se morajo vpoštevat za obe stališči humanitarni oziroma. Zveza narodov priporoča zatorej prijateljsko razmotrivanje obojestranskih zastopnikov pod predsedstvom Balfourja, da se omenjeni človekoljubni interesi kolikor možno vpoštevajo.

LONDONSKA KONFERENCA.

— d Pariz, 1. marca. Posebni poročevalec Agence Havas javlja iz Londona: Najvažnejši uspeh popoldanskih razpravljanj je soglasna odločitev, da zavezniški ne bodo več poslušali predlogov nemških delegatov. Ti predlogi se soglasno označajo kot neizvedljivi in kot taki, da se o njih sploh ne more govoriti. — d London, 1. marca. Uradno nemško poročilo veli med drugim: Prve seje konference v Lancaster-House so se razen Nemcev udeležile tudi delegacije Anglije, Francije, Italije, Belgije in Japonske. Državni minister dr. Simons je obrazložil stališče nemške vlade glede pariških sklepov v reparaurnem vprašanju, ki so v sedanjih obliki neizvedljivi. Podrobnosti o tem vsebujeta obe spomenici, ki jih predlaga konferenca. Dr. Simons je potem podal pregled o nemških protipredlogih. Lloyd George je v imenu zavezničkov izjavil, da slone nemški protipredlogi po njegovem mnenju na popolnoma napačnem pojmovanju položaja. Zavezniški se bodo posvetovali in odgovorili jutri. Potem je bila seja ob 13. zaključena.

— d London, 1. marca. V nemških protipredlogih se veli: Pariški sklepi zavezničkov z dne 29. januarja 1920 so gospodarsko in finančno neizvedljivi kakor se to razpravlja v izrečni spomenici. Nemčija je pripravljena, da gre v svojih protipredlogih do meje možnosti, ki bi se nudila, ako bi se izboljšala zmožnost Nemčije v prihodnosti. Sedanja vrednost od zavezničkov zahtevanih 42 anuitet znaša pri Nemčiji ponudnem reeskontiranju anuitet z 8 odstotki na leto približno 50 milijard zlatih mark.

— d London, 1. marca. Uradno se poroča: V popoldanski seji je sklenila medzavezniška konferenca, da povabi jutri na posvetovanje juridične in vojaške izvedence, da v četrti obvesti nemško odposlanstvo o ukrepih, ki jih nameravajo izvesti zavezniški. Strokovnjaki se sestanejo jutri ob desetih. Zavezniška odposlanstva se zbera opoldne, da se jim prečita poročilo strokovnjakov in da odločajo o kategoričnem odgovoru na nemške protipredloge.

— d Pariz, 2. marca. Posebni poročevalec Agence Havas javlja: Maščevanje odredbe, katere nameravajo zavezniški proti Nemčiji sproči njene nepoboljšljivosti, katero je Nemčija zopet v svojem odgovoru dokazala, vsebuje del nemških carin, zaseda dohodkov v zasedenih porenskih ozemljih, organiziranje posebnega carinskega sistema in končno zasedbo premočnikov.

— d Pariz, 2. marca. Vstaja v Kavkazu napreduje. Tudi armenske nacionalne čete pade rdeče čete. V Petrogradu je izbruhnila vstaja. Dogajalo se strašni prizori v delavskem predmestju. Vstajski mornarji hite iz Kronštada na pomoč petrogradskim vstajam. Po ulicah v Petrogradu streljajo s topovi. Sovjetska vlada je popolnoma nezmožna, da bi zadušila vstajo, in je sklenila, da se prične z vstaji pogajati.

— d Pariz, 2. marca. Vstaja v Kavkazu napreduje. Tudi armenske nacionalne čete pade rdeče čete. V Petrogradu je izbruhnila vstaja. Dogajalo se strašni prizori v delavskem predmestju. Vstajski mornarji hite iz Kronštada na pomoč petrogradskim vstajam. Po ulicah v Petrogradu streljajo s topovi. Sovjetska vlada je popolnoma nezmožna, da bi zadušila vstajo, in je sklenila, da se prične z vstaji pogajati.

— d Berlin, 1. marca. Češkoslovanska vlada je prebivalcem iz Hlučina in okolice prenovedala udeležbo pri ljudskem glasovanju. Državna vlada je protestirala proti temu v Pragi in v Opolah. Češkoslovanska zanima odcepitev Gornje Šlezije od Nemčije zato, ker bi se deli okrožja ratiborskega in hlučinskega priklonili Češkoslovanski, ako bi bil izid ljudskega glasovanja ugoden za Poljsko.

ZARADI TIRPITZA.

— d Berlin, 1. marca. »Vossische Zeitung« javlja iz Flensburga: Danes popoldne naj bi se spustil v morje nov parnik z 12.000 tonami, ki naj bi mu bilo ime »Tirpitz«. To se pa ni izvršilo, ker je pretežna večina rudarjev sklenila, da tega ne dopusti zaradi imena Tirpitzvega.

Iz naše kraljevine.

— Beogradsko mestno odposlanstvo v Parizu. 1. marca je dospelo v Pariz odposlanstvo beogradske mest. občine, kateremu načelniku župan Karajovanović. Po predaji diplome častnega beogradskega občinstva Millerandu so položili zastopniki jugoslovenske prestolice na grobu »neznane vojake« venec. Odposlanstvo je sprejel tudi predsednik francoske republike. — Kongres naših mest. Na seji mestnega zastopa v Zagrebu 1. t. m. je predlagal mestni zastopnik dr. Poltice, naj se skliče kongres vseh večjih mest Jugoslavije. Namen tega kongresa bi bil, razpravljati o vseh važnejših komunalnih vprašanjih, medsebojno spoznavanje, ureditev občinskih samouprav z ozirom na zasedanje konstituantne itd. Predlog je bil odkazan finančnemu in samoupravnemu odboru. V isti seji je predlagal profesor Jelačić, naj se izvoli odbor, ki bo skrbel, da se l. 1925 proslavi tisočletnica hrvatskega kraljestva.

— Imenovanja na beogradski medicinski fakulteti. Beograd, 2. marca. Na tukajšnji medicinski fakulteti je bil imenovan za profesorja za socialno higijeno dr. Andrija Štampar, za profesorja medicinske propedeutike pa dr. Radenko Stanković, zdravnik, v Zagrebu.

Ob agrarni reformi.

Veliki so zneski, ki se pošiljajo od nas za poljedelska in druga semena v tuje države. Leto za letom gre na ta način ogromno denarja. Vendar, če ne poznamo in o čegar vrednosti za naše razmere nimamo pravnobene izkušnje in nobenih garancij. Mnogo se je na ta način že grešilo!

Aktualno je zaradi tega vprašanje, ali bi se ne dala taka semena doma pridelovati? Če je za druge države semenska produkcija dobičkanosna, ali bi ne bila lahko dobičkanosna za naše kraje? Ali moramo res različna semenska žita od zunaj dobaviti, iz severno ležečih dežel? Ali se ne dajo pri nas uesti take semenske kulture? — Naša Slovenija je priznana ugodna za vsakoravno sadeže in sposobna za naj-

REPRESALJE PROTI NEMČIJ.

— d London, 2. marca. Reuterjev urad doznava iz francoskih krogov, da bodo Nemčiji, če ne sprejme medzavezniških predlogov, naložili nastopne kazni: 1. Naloži se 50% naklada na blago, ki ga izvažajo Nemčija v medzavezniške države. 2. Določijo se carinska meja, ki bo levi renski breg odrezala od ostale Nemčije. 3. Zasedba nemških premočnikov na desnem renskem bregu. 4. Zaplenba nemških carin.

PRED POSTARSKO STAVKO V AVSTRIJI.

— d Dunaj, 2. marca. Brzjavni nameščenci so, kakor poroča »Arbeiter Zeitung«, zaradi mezdnih in postranskih pristojbin pred 14 dnevi izročili svoje predloge na pristojnem mestu in določili rok, ki je včeraj potekel. Nato je konferenca zaupnikov Tehnične Unije sklenila, da se za potrebno ureditev uporabi sredstvo stavke, da se na zveznem vodstvu prepusti določitev roka za začetek stavke. Pogajanja se nadaljujejo.

STAVKA NA POLJSKEM.

— d Varšava, 2. marca. Splošna stavka, ki je bila inscenirana v znak protesta proti militarizaciji železničarjev, je doživela popoln fiasko. V krakovskem in dobrowskem premogovnem ozemlju ni bilo dela nikjer prekinjeno. Železniški promet je povsod zopet normalen.

RUSIJA PRED KATASTROFO.

— d Dunaj, 2. marca. Kakor javlja Ukrajinski tiskovni urad iz Rige, je izjavil Lenin v svojem ekspozetu na plenarni seji moskovskega sojeta, ko se je govorilo o zunanjem in notranjem položaju sovjetske Rusije, da postajajo prehranjevalne razmere v sovjetski Rusiji vedno slabše. Če bo šlo tako naprej, se bo poleti prehranjevalna kriza izpremenila v katastrofo.

VSTAJA PROTI BOLŠEVIKOM.

— d Pariz, 2. marca. Vstaja v Kavkazu napreduje. Tudi armenske nacionalne čete pade rdeče čete. V Petrogradu je izbruhnila vstaja. Dogajalo se strašni prizori v delavskem predmestju. Vstajski mornarji hite iz Kronštada na pomoč petrogradskim vstajam. Po ulicah v Petrogradu streljajo s topovi. Sovjetska vlada je popolnoma nezmožna, da bi zadušila vstajo, in je sklenila, da se prične z vstaji pogajati.

DIVJANJE BOLŠEVIKOV.

— d Dunaj, 1. marca. Ukrajinski tiskovni urad poroča: Kakor javlja »Krasnaja Zvezda«, je čezvika (nekako boljševiško vojno sodišče) v Jekaterinoslavu ustrelila škofa Nikanorja zaradi zvez z upornimi kozaki. V Kijevu je bil objavljen seznam nad 200 rudarskih učiteljev, med njimi 37 učiteljev, ki so jih ustrelili zaradi podpiranja upornikov.

VOJNA MED PANAMO IN CO-STARIKO.

— d Washington, 2. marca. Co-stariski čete, ki so vdrl v Panamo, so bile obkoljene in so se morale vdati.

Telefonska in brzjavna poročila.

IZ SEJE USTAVNEGA ODBORA.

— d Beograd, 1. marca. Dr. Žarko Mitadinović (radikalec) ponavlja, kar je že dejal povodom splošne debate. V ostalem se protivi gornji zbornici in tudi gospodarskemu svetu. — Pera Marinković (demokrat) se izjavlja proti senatu in pravi, da ima senat pravico do obstanka tam, kjer so se vodile borbe med kraljem in narodom o nadvladi; zakaj senat služi kot obramba proti splošni voljni pravici in v njem je imel kralj veliko zaslug. Pri Srbijancih ni tradicij za senat, in če jih nimamo, ga tudi ni treba ustvarjati. Na koncu svojega govora prečita resolucijo demokratskega kluba, v kateri veli, da bodo člani demokratskega kluba glasovali proti senatu. — Minister dr. Trifković odvrca od sebe trditve posl. Divca, da je baje rekel, da bode senat nekaka ovira proti hitremu razpravljanju zakonov. On je nasprotno rekel, da je senat obramba proti premenljivosti narodne skupščine. Senat jamči za dobro donasjanje zakonov in zbližuje kralja in narodno skupščino, in odstranja nasprotstva med njima. Na opasko posl. Pera Jovanovića, da Srbijanci nimajo tradicije za senat, odgovarja, da noben parlamentarizem ni imel tradicij. Vlada je predložila svoj ustavni načrt, v katerem je ustavodajna oblast razdeljena

na dva doma. Želja je, da se uredi nekaj, kar je najboljše in najkoristnejše za narodno skupnost. Ker pa se je v ustavnem odseku pojavila opozicija proti temu predlogu, ne namerava vlada iz tega napraviti vprašanja. Vlada bo sprejela člen, ki govori o zakonodajni oblasti, kakor ga sklene odsek. — Predsednik odredi nato glasovanje o členu 47 (42 po stari redakciji), ki se glasi: »Narodno predstavništvo se sestavlja iz narodne skupščine in senata.« Ta stavek je bil z večino glasov odklonjen. Potemtakem odpada dvodomni sistem. Razprava se bo nadalje vodila na podlagi ene zbornice. Vsi člani, ki so v zvezi z gornjim domom, se ločijo iz naše ustave. — Seja se nato zaključila ob 12 in se začel. — Prihodnja seja jutri.

NEMIRI V ITALIJI.

— d Pisa, 1. marca. Pri spopadih med fašisti in socialisti sta bili ranjeni dve osebi. Mnogo oseb je bilo aretiranih. Delavci elektrarne so začeli stavkati.

— d Florenca, 3. marca. Tudi komunisti so izdali proglas, v katerem pozivljajo delavstvo k miru in delu. Delavci plinarne in elektrarne so zopet nastopili delo. V mestu vlada mir. Jutri bodo vozili vsi vlaki.

sanje, mora vedeti, da je za reševanje takih nalog sposobno pri nas — tako kakor drugod — le veleposesstvo s svojim poklicnim uradnim in s svojim strokovno intenzivnim delom. Le ono nam more pomagati, da pridemo tudi pri nas do pridelovanja domačega semenskega blaga, ki bo bolje odgovarjalo našim potrebam kakor tuje blago in ki bo lahko konkuriralo s tujim semenom.

Iz tega pa sledi, da se ne smejo vsa naša veleposesstva — ki so glade poljedelstva itak majhna — pav-

šalno drobiti in izpreminjati v »agrarno - reformno« kmetije, ker bi na ta način le prehitro prišli ob glavne pogoje za pospeševanje semenogojstva. S popolno odpravo veleposesstev bi se na ta način ne le škodovalo interesom malega posestnika, ki si mora za drag denar preiskovati danes potrebna semena iz inozemstva, ampak bi se še dalje na naše stroške pospeševala kultura semenskih rastlin po tujih krajih, ki bi na naš račun naprej bogateli.

R-n.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. marca 1921.

— **Zagonetka.** Ker je ustavni odpor sklenil, da ima vsak državljani pravico, nastopiti proti svečenikom, ki bi izrabljali božji hram v strankarsko politične namene, kriče naši klerikalci, češ da hoče s tem vlada izzvati kulturno borbo proti — katoliški cerkvi. In vendar velja ta kancelparagraf za vse vere brez razlike, torej tudi za pravoslavno cerkev in za muslimane. Čemu potem ta katoliški krik? In čudno, nobena pravoslavna svečenika ni, niti nobena mohamedanska duhovnika, ki bi se pritoževal, da je po sprejetem kancelparagrafu ogrožena pravoslavna cerkev ali muslimanska vera ali da napoveduje država muslimanom in pravoslavnim vsled onega paragrafa kulturno borbo. Saj je vendar kancelparagraf naperjen proti vsem duhovnikom, torej tudi proti pravoslavni in muslimanski. Ali ni to uranka? Da, uranka, ki se da zelo lahko in enostavno razrešiti! Pravoslavni in muslimanski duhovniki nimajo vzroka kričati in se pritoževati proti uvedbi kancelparagrafa, ker nimajo navade izrabljati božjih hramov v politične namene. Zato se kancelparagraf njih ne tiče, zato se nimajo ne razburjati. Tisti pa, ki so doslej cerkev zlorabljali v najgusnejše politične svrhe, tisti sedaj voljejo, ker se zavedajo, da je z uvedbo kancelparagrafa odklenalo njihovu privilegiranemu stališču in da bo treba odslej pošteno brzdati doslej nebrzdane jezike.

— **Zakaj izgubljajo klerikalci zaupanje med ljudstvom?** V zadnjih desetletjih so ustanovili klerikalci po deželi celo vrsto svojih denarnih zavodov. Ti zavodi so bili večinoma naperjeni proti starim denarnim organizacijam, ki niso bile v klerikalnih rokah. S temi zavodi so hoteli oslabil gospodarski vpliv svojih političnih nasprotnikov na ljudstvo. Deloma se jim je to posrečilo. Ko je izbruhnila vojna in ko je pokolna Avstrija rabila vojna posojila, so bili ti klerikalni zavodi, ki so jih večinoma vodili duhovniki, navdušeni agitatorji za ta posojila. Ne samo, da so ti zavodi skoraj vse svoje rezervne fondе vtaknili v vojno posojilo, marveč so celo uplivali na svoje člane, da so tudi ti svoje prihranke naložili v ta vrednostni papir, češ, da nudi ne samo največji dobiček, marveč tudi največjo vrednost. Napredni denarni zavodi povečini niso sledili temu vzgledu. Vojnega posojila ali sploh niso podpisali, ako pa so bili prisiljeni to storiti, so skrbili za to, da so to posojilo čim najpreje prodali. Med tem je prišel prevrat. Avstrija je razpadla in z njo so izgubila svojo vrednost tudi vojna posojila. Zavodi, ki so delali na debelo z vojnim posojilom, so prišli na rob gospodarskega propada, dočim se je položaj drugih denarnih organizacij, ki niso imele posla s tem posojilom, znatno okreplil in po možnosti še ojačil. Ker je ljudstvo po zaslugi klerikalnih priganjancev izgubilo na vojnih posojilih ogromne svote, se je zelo trumoma obračati od svojih dosedanjih klerikalnih svetovalcev in voditeljev ter iskati zasloble v drugih strankah. Zato se ni čuditi, da so doživeli klerikalci pri volitvah v ustavotvorno skupščino tako občuten poraz in ne motimo se, ako trdimo, da bo ta poraz še večji pri prihodnjih občinskih volitvah v aprilu. Ljudstvo je spregledalo in se nič več neče podrežati klerikalni komandi.

— **Diplomatska vest.** Naš poslanik v Pragi g. Ivan Hribar je prišel na povratku iz Beograda v Prago včeraj v Ljubljano. Danes zvečer odpotuje v Prago.

— **Za poveljnika v Boki Kotorski,** katero so izročili, kakor že znano, te dni Francoze naši oblasti, bo imenovan najbrže, po beogradskih poročilih, ljubljanski admiral Metod Koch.

— **Za Borisa Mirana.** V »Slovenca« piše g. F. S. Segula med drugim o Stritarju: »Vsi, ki so ga obiskali, poročajo, da se nahaja v skrajni bedi. Pa domov si želi, domov, kakor dete k materi! Se lani o Božiču mi je pisal: ... častni meščan Ljubljane. Bil bi z svojo ženo zadovoljen s kakim preprostim mestom v ubožnici.« — Kolikor smo informirani, je

meštna občina ljubljanska ponudila lani prof. Josipu Stritarju brezplačno stanovanje v hiši Stubenbergičine ustanove v Gradšču št. 11, toda prof. Stritar se je zahvalil, češ da so se mu razmere izboljšale, da mu je končno vendarle prijetneje prebivati v lastni villi ter da ga obzir na gospo soprogo sili, da vendar še vztraja v Aspangu. Meštna občina torej ne zaveda v tem oziru nobena krivda.

— **K novi sestavi višjega šolskega sveta.** »Uradni List« št. 22 priobčuje razpis volitev zastopnikov učiteljskega srednjih šol in učiteljske, kakor tudi meščanskih in ljudskih šol za višji šolski svet v Ljubljani. Vse učiteljske je razdeljeno v dve skupini (A in B). V skupini učiteljev srednjih šol in učiteljske voli vsak upravičenec enega zastopnika in enega namestnika. V skupini učiteljev meščanskih in ljudskih šol voli vsak upravičenec dva zastopnika in dva namestnika. Ravnanje srednjih šol smejo sprejemati glasovnice do 12. opolnoč dne 18. marca. Volilne imenice in glasovnice pa morajo na to ravnanje in šolska vodstva odnesti volilnim odborom na poverjenstvu za uk in bogocastje najkasneje do 12. dne 31. marca. Do tega zadnjega roka morajo izročiti glasovnice osebno ali jih poslati po pošti volilnim odborom tudi učitelji ki začasno služujejo na poverjenstvu za uk in bogocastje na višjem šolskem svetu, pri knjigovodstvu deželne vlade, okrajnih šolskih svetih ali drugih javnih uradih in v interesu države delujočih korporacijah, nadalje učitelji, ki so na dopustu zaradi študija. Za izvoljene bodo proglašeni tisti kandidati, ki bodo dobili največ glasov. Člani volilnega odbora za skupino A so gg.: dr. Janko Bezjak, višji šolski nadzornik; dr. Ivan Karlin, vlad. tajnik; Ferdinand Marolt, profesor na moškem učiteljskem v Ljubljani; Josip Ošena, profesor na prvi državni gimnaziji v Ljubljani. Člani volilnega odbora za skupino B pa so gg.: Engelbert Gangl, višji šolski nadzornik; dr. Ivan Karlin, vladni tajnik; Julij Slapšak, vodja ljudske šole v Mostah; Franc Skulj, učitelj na četrti mestni deški ljudski šoli v Ljubljani.

— **Morala klerikalnega časopisa.** Mariborska ultraklerikalna »Straža«, znana po svojih lažljivih vesteh, radi katerih se morajo njeni odgovorni uredniki skoraj vsak teden zagovarjati pred sodiščem, je priobčila nesramen napad na pokojnega predsednika Srbskega novinarskega združenja, glavnega urednika »Epohe« in narodnega poslanca Milana Savčiča, katerega očita — seveda po smrti — »čiststvo« in »konjunkturo«, ker je zapustil nekaj pošteno prisluženega premoženja novinarski organizaciji in drugim kulturnim društvom. O delu in trpljenju pokojnega srbskega novinarja, ki je delal za narodno in državno ujedinenje, ko so naši klerikalci še iluzijali pete rajnim habshuržancem in gonili naše ljudstvo v vojno proti bratom Srbom, ne ve »Straža« nič povedati. Seveda Savčič je bil Srb in demokrat, »Stražnik« — urednik — pa so klerikalci in bivši habshurški petoljci. Morala klerikalnega časopisa je pač rimsko-katoliška!

— **Iz politične službe.** Premeščeni so: Ignacij Ruš, okrajni tajnik pri okrajnem glavarstvu v Radovljici, k poverjenstvu za notranje zadeve; Fran Jakl, kancist pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu, a civilnemu komisaratu v Murski Soboti; Josip Zadnikar, kancist pri poverjenstvu za notranje zadeve, k okrajnemu glavarstvu v Novem mestu; Alojzij Čevna, kancist pri okrajnem glavarstvu v Brežicah, k politični ekspozituri v Cerklju.

— **Višek držnosti.** »Slovenec« ima drzno čelo, da zatirja v članku, v katerem stoji in tarna radi uvedbe kancelparagrafa, da se je klerikalni stranki podtaknilo geslo »Srbe na vrbe«. Ali meni, da ima naša javnost tako kratek spomin? Bo treba pač zopet citirati »Slovenca« iz leta 1914, ko sta klerikalna stranka in njen glasilo »Slovenec« kakor obsedena rivila »Srbe na vrbe« ter z okrožnicami pozivala na ovačbo vseh fistih, ki so bili na sumu, da so srbofil.

— **Cene piva.** Meštni magistrat je dovolil vsled zvišanja cen piva s strani pivovarja prodajati pivo v gostilnah v Ljubljani v vrčkih po ¼ litra po 6 K, v ½ čašah po 3 K 80 v, v ¾ l steklenicah po 7 K 50 in v kavarnah v ¼ l steklenicah po 8 K 50. Kavarnarjem zvišanje cen vsled povška trošarine na alkoholovine ni dovoljeno zabranjeno povišanje cen kavarniških proizvodov.

— **20 dinarski bankovci.** Zamenjava bankovcev po 20 dinarjev (80 kron), ki je bila odrejena kot posledica tega, da se je pojavila cela vrsta dobro uspešnih falsifikatov, so izvršili nemara še pred določenim rokom. Po zadnjem obvestilu Narodne banke v Beogradu je bilo posameznim podružnicam izročeni v zameno samo prošli mesec za 159 milijonov dinarjev. Ker menijo, da je teh novčanic v prometu skupno za 170 milijonov dinarjev, jih ostane tedaj v prometu le še 11 milijonov dinarjev. Zadnji falsifikati so bili najbolj izvedeni tako, da jih ni bilo mogoče spoznati s prostim očesom, temveč so jih podvržli kemični analizi.

— **Izid ljudskega štetja v mariborskem okraju.** Iz Maribora poročajo: Danes se je razveljal izid ljudskega štetja v področju mariborskega okrajnega glavarstva. Okraj štetje je 90.475 prebivalcev, od teh 42.974 moških in 47.483 žensk. Naših državljanov je 87.789, tujecev 1820, nedoločenih 848. Pravoslavnih je 216, rimokatolikov 89.679, grško-katolikov 10, protestantov 507, muslimanov 24, židov 9, drugih veroizpovedi 8, brez konfesije 4. Po narodnosti je 469 Srbohratov, 86.268 Slovencev, 202 druga Slovani, 6 Romunov, 63 Italijani, 3360 Nemcev, 35 Madžarov, 10 Arnavtov, 17 drugih narodnosti. Leta 1910, je štel okraj 94.497 prebivalcev s 169 občinami. K tem je prišlo l. 1919. še 11 občin ob meji. Vstevši teh 11 občin šteje mariborski okraj sedaj skupno 95.346 prebivalcev in sicer 45.313 moških in 50.033 žensk. Naših državljanov je 92.166, tujecev 1944, nedoločenih 1236. Po veri 217 pravoslavnih, 94.54 rimokatolikov, 10 grško-katolikov, 508 protestantov, 24 muslimanov, 9 židov, 9 drugih konfesij in 5 brez konfesije. Po narodnosti je 496 Srbohratov, 89.540 Slovencev, 907 drugih Slovanov, 6 Romunov, 63 Italijani, 4971 Nemcev, 35 Madžarov, 10 Arnavtov in 18 drugih.

— **Razpis služb.** Za službovanje pri poverjenstvu za uk in bogocastje ali pri višjem šolskem svetu v Ljubljani se oddaja dve mesti kancistov v XI. čin. razredu. V poštev prihajajo invalidi, jugoslovanski dobrovolci in certifikatisti, ki so že izvršili Gmeščno polkusno službo pri političnem oblastvu. Prošnje se lahko vlagajo do dne 20. marca pri poverjenstvu za uk in bogocastje. Natančnejši razpis glej v »Uradnem Listu« št. 22.

— **Govor o Kristusovem trpljenju** se vrši v petek ob pol 8. zvečer govor o sv. pismu v nedeljo ob treh popoldne v evangelijski cerkvi na Gospo-sveti cesti.

— **Iz policijske službe.** Imenovani so začasne komisarije železniške policije v činu sreskega načelnika II. razreda dr. Radovan Brencič v Mariboru, Stanko Lavrenčič v Vrhniku, Josip Hudina v Cerklju in za časovnega pomočnika komisarija železniške policije na Jesenicah Milan Kolar.

— **Slovenska Matica.** Tretji in četrti snopič drugega letnika »Časopisa za slov. jezik, književnost in zgodovino« sta v skupnem zvezku izšla. — Ker so cene tisku tokom lanskega leta znatno narasle, je Matica kot založnica primorana, zvišati letno naročnino »Časopisa« na 60 kron. — Prosimo dosedanje naročnike, naj doplačajo in vabimo nove, naj se priklase v čim večjem številu, ker je še mnogo izvodov »Časopisa« na razpolago.

— **Za poročevalce v Osočinju** je nabrajal evangelijski župnik g. Herbert Lange med svojimi verniki 766 K in jih izročil mestnemu magistratu. Srčna hvala!

— **Mariborski komunisti** se pripravljajo na novo stavko? Iz Maribora poročajo: Komunisti v tukajšnji delavniški železnici nameravajo vprizoriti novo stavko, češ da s sedanji plačami ne morejo izhajati in da so primorani kratek. Zanimivo je, da namerava sedanji vodja komunistov, znani Nachtigall, izstopiti iz stranke.

— **Postna zveza s Slovenskimi Gorami** in Mariborom tako slabo posluje, da bo kmalu Maribor odrezan ne samo od Prekmurja, marveč tudi od Slovenskih gor. Pod raznimi pretevezami odklanjajo poštni vozniki sprejemanje poštnikov, tako da je včasih nemogoče opraviti nujne opravke. Posebno slaba je zveza iz Sv. Lenarta.

— **V dimu zadušeni otrok.** Iz Maribora poročajo: Pred tukanjšnjim sodiščem se je danes zagovarjala služkinja Ivana Hase iz Slovenske Bistrice, ki je 26. oktobra l. l. v pralnici delodajalca Kukovića zakurila pod kotlom ter dala na peč sušiti drva nato pa odšla po opravkih. V pralnici je pustila svojo 4letno hčerko. Drva so prižela tleti in nastal je tak dim, da je prižgal gospodarja, ki je našel otroka zadušenega. Ivana Hase je bila obsojena samo na tri dni zapora.

— **Čezavo je pohištvo?** V prostorih bivšega avstro - ograde konzulata v Aleksandriji in Brčkone tudi v prostorih bivše avstro - ograde diplomatske agencije v Kairu se nahaja pohištvo in efekti neznanih lastnikov v shrambi. Zvezno ministrstvo za zunanje zadeve Avstrije je obvestilo naše kraljevo poslanstvo na Dunaju, da bodo imenovani prostori v kratkem zapuščeni in da bodo stvari neznanih last-

nikov oddane pristojnim egiptskim oblastem v shrambo. — Če bi to oblast odločile sprejem, se bodo omenjene stvari, izjemni vrednostni efekti, prodale potem javne dražbe, potem ko poteče enomesečni rok objavi v egiptskih časopisih. — Dražbeno izkupilo se bo deponiralo v bankah, potem ko se od istega odblije nastali troški. — Na to se opozarjajo državljani naše kraljevine, kateri bi imeli na tem interes, da se obvarujejo škode.

— **Vzpustavitev brzovlakov.** Obratno ravnanje južne železnice objavljajo: Pričenši v nedeljo, 6. marca se vzpostavi promet brzovlakov na progi Dunaj-Trst-Zagreb in Praga-Trst-Zagreb, oziroma Beograd. Prvikrat bodo vozili vlaki v tej smeri v torek, dne 8. marca.

— **Vlom v Skabernetovo trgovino.** Včeraj, v sredo je bilo vlomljeno v častu opoldanskega odmora v Skabernetovo trgovino na Mestnem trgu. Tat je vdrl v lokal skozi vrata na hodniku. Odnesele je iz blazine 24.000 K. Vlomilca še niso izsledili.

— **Sentjaška napredna knjižnica.** Vozarski pot 2. koncem Florijanske ulice, električno postajališče izposoja vsak delavnik od pol 6. do pol 8. zvečer najlepše slovenske, srbohrvatske, češke, nemške, italijanske, francoske in angleške knjige. Kupujejo se knjige po najvišji ceni.

— **Državna razredna loterija.** Tretje žrebanje 7. in 8. marca. Cena za ¼ srečko K 576, ¼ K 288, ¼ K 144, ¼ K 72. Naročbe iz vse države naj se naslavljajo na glavno kolekturo: Mednarodna banka d. d., odlo za drž. klasno lutrijo, Zagreb, Nikolićeva ul. 7, 1., Gajeva ulica 8.

— **Položnice.** Današnji številki prilagamo vsem cenilnim naročnikom v Sloveniji, katerim je potekla konec februarja naročnina, ali pa jim poteče tokom marca, položnice v svrhu obnovitve naročnine. Prosimo, da se jih poslužijo čim prej, da jim pošiljanje lista ne zastane. Naročnikom v Hrvatski priložimo položnice jutri.

Hudežestveni teater.

Maskim Gorkij: Na dan.

Le bosak, ki je živel dolgo med »bivšimi« ljudmi, le tak skitalec kakršen je Gorkij v resnici, je mogel nastopiti te slike iz nižnj ruskega življenja. »Človek mora biti rojen v kulturni družbi, da more najti v sebi potrpljenje, vse življenje preživeti med njo in si ne zažele iz tega ozračja strupenih laži, bozne samoljubnosti, idejnega sektanstva, vseh mogočih neiskrenosti, ven iz vse te ničemerosti vseh ničemerosti. Jaz sem se rodil in vzgajal izven te družbe, zato ne morem jemati njene kulture v velikih dozah, ne da bi se v meni zdaj pa zdaj ne oglasila nepremagljiva potreba stopiti iz kulturnega okvira ter se nekoliko osvoboditi od pritiranja komplicitnosti in bolečine neznosti tega življenja. V vsi mi je skrat prav tako neznosno temno in otočno, kakor sredi inteligence. Najbolje je, ker niti v beznico, kjer je, da si vse umazano, vendar vse tako svobodno in odkrito, arčno ali pa oditi na izprehod po poljih in potih...« je pisal Gorkij sam o sebi. In Gorkij je prehodil Rusijo na vse strani, živel po beznicah, občeval z »bivšimi« kot enakopraven tovariš, spoznal njih notranje in zunanje življenje do ničnosti natanko ter je napisal »Na dan«. V nem je zbral in prav brutalno naturalistič, portretiral svoje bivše znance in tovariše. Če govoril Gorkij o »pretrgani komplicitnosti« in bolečini fnoči kulturnega življenja ruske inteligence, ima prav; toda tudi »Na dan« kaže ob vsej zunanji sirovosti dogodka zelo komprimirano in polno nečest mišljenja in čustvovanja ruskih proslav, izgublencev in vlačug. In prav nič ne dvomim, da so tudi te slike pretirane, če zategadelj, ker je ni ruske beznice, kjer bi bili zbrani baš tako izbrani tipi, ki delajo s svojim neizogibnim filozofiranjem o človeku, življenju, o resnici, pravici, Bogu in o vseh mogočih problemih končno v lastni čisto romantičen vtisk. Seveda Gorkij bivši socialni demokrat in današnji boljševiški vodja, če pred potnatimi leti ni mogel sakriti svojega zančevanja do kulture, rada in inteligence; zato pa je pretirano idealiziral svoje vagondu ključloštev: »Ljubite jih, usmilit se jih! Čim slabši, zavritejši so, tem bolj so potrebni vaše ljubezni. Ljubezan lajša bedo in sramoto, poboljšuje in dvigla. In pritrđiti mu moramo. Toda Gorkoga »bivši« ljudje sami ne store ničesar zase, za svojo rešitev, nego le proklinjajo življenje, ki jih je osleparilo za srečo, ter se v toni realističnega vdajajo dalje alkoholni Veneri, tatvini in vsem propalostim. Edini romar, večni ponotnik starije Luka, Gorkoga rezoner je poštenjak, a tudi on v svoji dobroti ne najde graje in oboedbe, nego vse opravičuje, bodri, tolaži in — filozofira. Mrazne so te slike in žarke nade k boljšemu in v njih: ruska večna oblomovščina, ki sme jo gledati v vseh Čehovih dramah, se razkazuje tudi v delu Gorkoga za brezumno tragiko. In ideje Gorkoga so morale posledno dovesti do idej Lenina in Trockega. — Šnočnja neskrasjena predstava je bila zopet na vrhuncu naturalistične in hkrati fino psihološke umetnosti. Kvečkemu bi morali omeniti, da se je vohče prevod pričalo: teza se pa izralci, vaeni večjih prostorov, niso mogli zavedati. Kašilav kot baron, Macaliti-nov kot Satin, Tarhanov kot Luka, Alesandrav kot Igralec, Bakšev kot

Pepel, Pavlov kot Kostilov in vsi in vse ostale so prinesli najboljšo iz najboljšega svojega imponujočega znanja. Občinstvo — daš o bile pavze predolge in se je predstava zavlekla preko polnoči — je sledilo predstavi z največjo napestostjo ter je priredilo koncem igre vsemu osebju znova, a brezkončno ovacijo priznanja in zahvale. —

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča Ljubljani.

Drama:

Četrtek, 3. marca: Razvalina življenja. Red A.
Petek, 4. marca: Golgota. Red D.
Sobota, 5. marca: Bajka o volku. Red B.
Nedelja, 6. marca: Bajka o volku. Izven.
Ponedeljek, 7. marca: Golgota. Red C.

Opera:

Četrtek, 3. marca: Dalibor. Gostovanje gospe Milene Sugh - Stefanac. Red C.
Petek, 4. marca: Mignon. Gostovanje gospoda Julija Betetta. Red E.
Sobota, 5. marca: Dalibor. Gostovanje gospe Milene Sugh - Stefanac. Red A.

Nedelja, 6. marca: Tosca. Izven.
Ponedeljek, 7. marca: Zaprt.

— **P. t. abonenti** se ozozarjajo, da se vrše operne predstave v tekočem tednu še v I. polovici sezone 20/21. Prva predstava v drugi polovici je v soboto, dne 5. marca 1921 v drami za red B. Prosti so, da se abonement do sobote podaljša, drugače se oddajo do drugi reflektantom.

— **Novo skladbo.** Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« je založilo samopsevanje Ant. Lajovica »Pesmi samotne, Tri lahke moške zbere Emila Adamiča, Mihaela Rožanca in Zorka Pelovca. Doba se te skladbe v vseh knjižarnah ali pa se naročilo pri društvu. — V kratkem bo došla knjiga 5. zvezka pesmi Emila Adamiča na besedila Iva Peruzziha in Cvetka Golarija. Naslovno stran je naslikal Maksim Gaspari.

— **Pevska vaja Glasbene Matice** se vrši v četrtek, dne 3. marca t. l. (ne v petek 4. t. m.) in sicer ob 6. za ženski, ob 8. za moški zbor.

— **Arceybašev — žurnalst.** Ruski pisatelj in dramatik Arceybašev živi v Petrogradu v bedi. Da se more preživeti, piše za boljševiške liste drobne vesti, petrograjske novice. Po vsaj Evropi igrajo njegove drame a pisatelj ne dobiva tanijem ter mora stradati.

Sokolstvo.

— **Sokolsko društvo v Šiški** vabi na predavanje o sokolskem demokratizmu, ki se vrši v petek, dne 4. marca ob 20. uri v I. razr. deš. ljudske šole v Šiški.

— **Družabni članski sestanek Sokola I.** in društva za zgradbo se vrši v soboto 5. t. m. ob pol 20. zvečer v gostilni Zupančič na Ahacijevi cesti. Vabim člane in članice, posebej pa predsednike (namestnike) vseh odsekov. Ta večer je namenjen tudi za obračun za nabrane prispevke (bloki, knjižice, nabiralne pole, delnice) za zgradbo. — Starosta. (k)

— **Sokolsko društvo v Šiški** vabi na družabni večer v soboto, dne 5. marca ob 20. uri v gostilni »Zvezda« v Šiški. Sodeluje društveni godbeni odsek. Dobiček je namenjen za zletni sklad. Vstopnina za osebo 2 din. Odbor. (k)

— **Ljubljanski Sokole** pozivlja vse člane, ki se udeležijo slavnostne prodaje sokol. prapora »Logaškemu Sokolu« in reflektirajo na obed, da so zglaste pri br. L. Kovachu do vključitelo petka 4. t. m. od 6. do pol 8. ure zvečer v oborovi sobi v Narodnem domu.

— **Sokol II.** se udeležil v nedeljo 6. t. m. slavnostne izročitve prapora Logaškemu Sokolu. Bratje in sestre prosimo, da javijo svojo udeležbo do petka br. Milko Krapežu, Jurčičev trg, ali pa v društveni sobi v realki, da zamoremo javiti Savezu našo udeležbo, ter število obedov. (k)

Društvene vesti in prireditve.

— **Klub »Soča«** naznanja svojim članom in prijateljem, da bo v soboto, dne 5. marca t. l. ob pol 9. zvečer predaval v restavraciji pri »Zlatorogu« g. dr. Dereani o »biklami očesa«.

— **Občni zbor pevskega društva »Ljubljanski Zvon«** se vrši v nedeljo, dne 6. marca t. l., točno ob treh popoldne v restavraciji Narodnega doma. Vabimo redno, podporno in sploh vse članstvo, da se ga v velikem številu udeleži. Dnevni red običajen. Odbor. (k)

— **Zadruga kramarjev in branjecev** prosi, naj se na njo naslovljeni dopisi dostavljajo g. Antonu Bucku št. na stojnici Pogacarjev trg. Člani dovolijo tudi tam potrebne informacije, lahko plačajo članarino in se tudi sprejemajo novi člani.

— **Čevljarska zadruga** za Ljubljano in okolico in Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo v Ljubljani vabi g. člane in sestanke, ki se bo vršil v nedeljo 6. marca 1921, ob 9. dopoldne v restavraciji Narodnega doma s sledečim dnevnim redom: Poročilo o sejm, ki se ima vršiti od 6. avgusta do 20. avgusta glede razstav čevljarških izdelkov in poročilo o naročni modernih kopit. Načelnstvo. (k)

Najnoveljša poročila.

GORIŠKI FAŠISTI PRED SODNIJO

— Gorica, 1. marca. Včeraj se je vršila razprava proti trem fašistom Calligaris, Gigante in Manfredini, ki so bili obtoženi napada na Narodno tiskarno v Križni ulici lani 22. novembra. Vrgli so bili petardo in potem skozi odprtino steklenico bencina, kar je povzročilo požar in napravilo škodo okoli 16.000 lir. Calligaris je priznal požig, ali namislil ga ni on, marveč se je v vsakem fašistu dvigal odpor proti listoma, ki se tiskata v tej tiskarni, to sta »Goriška Straža« in »Liberta«. Gigante izpove, da je bil res navzoč pri napadu, pravil pa, da društvo fašistov kot tako pri stvari ni bilo prizadeto, Manfredini pa je trdil, da je nedolžen in da je skušal Calligaris in Gigante pregovoriti, naj nikar ne napadeta slovenske tiskarne. Državni pravnik dr. Marinaz je izvajal, da zahteva samo aplikacijo zakona, noče pa biti strog napram obtoženecem, kajti strup izvestnega časopisa je v resnici v javnem mnenju izzval opravičen odpor vseh, ki mislijo italijansko. Navaja ojaševalne okoliščine in priporoča milostno sodbo sodnemu dvoru. Po daljšem posvetovanju razglasi sodni dvor, predsednik svetnik Bonne, obsodbo: Calligaris je obsojen na 4 mesece in Gigante na 2 meseca težke ječe, Manfredini je oproščen. Odvetnik dr.

Luzzatto je na to predlagal, da se vpušča na svobodo Calligaris in Gigante, ker sta obsojena z ozirom na pričakovanje nove amnestije. To se je zgodilo in vsi trije fašisti Calligaris, Gigante in Manfredini korakajo ponosno po mestu in se smejejo Slovincem.

NOVA STANOVANJSKA NAREDBA.

— d Beograd, 2. marca. Ministrstvo za socialno politiko izdeluje novo naredbo o stanovanjih in najemninah za trgovine in pisarne. Naredba bo izdelana tekem prihodnjega tedna. Ta nova naredba podaljšuje ves zakup brez razlike do 1. maja 1922. Zatorej so vse odpovedi, ki so se izvršile po 1. februarju t. l., neveljavne.

DIREKTI PROMET MED BRATISLAVO IN BEOGRADOM.

— d Bratislava, 2. marca. Te dni je bil v Bratislavi generalni ravnatelj srbske paroplovne družbe, ki se je pogajal z ravnateljem češkoslovaške podonavske paroplovne družbe. Sklenjeno je, da uvede srbska paroplovna družba direktni osebni promet med Bratislavo in Beogradom, ne da bi parniki pristali na Madžarskem.

NOVA VLADA V SARAJEVU SE NI IMENOVANA.

— d Sarajevo, 2. marca. Nova vlada še vedno ni imenovana. V dobro poučenih krogih se govori, da je dr. Nikola Djurgjević izven kombinacij. Kot kandidati se mnogo imenujejo dr. Karamehmedović, Voislav Sola in dr. Jojić. Vse je odvisno od pogajanj med muslimani in med ministrskim predsednikom v Beogradu.

O ČEŠKOSLOVAŠKO-POLJSKEM SPORAZUMU.

— d Praga, 2. marca. Bivši minister Švehla in dr. Winter sta se včeraj vrnila iz Varšave. Švehla je govoril samo kratek čas s poljskim ministrskim predsednikom Witosom. Poljaki so prebrčani, da ne bo prišlo do vojne z Rusijo. Švehla in Winter nista bila v Varšavi v uradni misli. Pogajala sta se z Daszynskim in drugim poljskim socialističnim demokratom. Sporazumeli so se glede priprav za enotno postopanje obeh držav v svrhu češko-poljskega sporazuma.

VSEBINA ČEŠKOSLOVAŠKO-ITALIJANSKE POGODBE.

— d Praga, 2. marca. »Tribuna« doznav, da vsebujejo češko-slovaško-italijanska trgovinska pogajanja točke glede tržake luke, glede prometa in glede kredita, ki ga bo Italija dala Češkoslovaški.

PRED SPLOšno STAVKO V BUDIMPEŠTI.

— d Dunaj, 2. marca. Po vestih iz vesteh iz Budimpešte se razvija stavka stavcev v Budimpešti v veliko politično demonstracijo. Delavski krogi so zelo razburjeni in živahno agitirajo za splošno stavko. Politični krogi z veliko napetostjo zasedujejo to gibanje. Podrobnosti iz Budimpešte ni mogoče dobiti, ker je baje prekinjen brzojavni in telefonski promet med Dunajem in Budimpešto.

Gospodarske vesti.

— g Narodna banka kraljevine Srbije, Hrvacov in Slovencev. Prvi redni zbor delničarjev te banke bo dne 31. marca v Beogradu.

BORZE.

— d Zagreb, 2. marca. Devize: Berlin 236—237, Italija 542—545, London 570—580, New York 0—148, Pariz 1065—1070, Praga 186—197, Svica 2425—2450, Dunaj 20.40—20.55. Valute: dolarji 145.50—146, avstr. krone 21—21.75, carski rublji 50—70, franc. franki 1040—1050, napoleon 495 do 496, nemške marke 233—236, ital. lire 533—534, bolg. lev 170—0, angl. funti 550—0, češkoslovaške krone 175—0, soverign 600—0.

— d Dunaj, 2. marca. Devize: Amsterdam 24.925—25.025, Zagreb 491 do 495, Beograd 1965—1965, Berlin 1154.50 do 1160.50, Budimpešta 165—167, Bukarešta 965—975, London 2820 do 2840, Milan 2640—2660, New York 727—731, Pariz 5170—5110, Praga 906.75—912.75, Solija 852.50—862.50, Varšava 76—78, Curih 12.025—12.075. Valute: dolarji

720—724, bolgarski lev 925—835, nemške marke 1153.50—1159.50, angleški funti 2805—2825, francoski franki 5153, italijanske lire 2637.50—2657.50, jugoslovenski dinarji 1953—1973, poljske marke 75.50—77.60, romunski lei 943 do 955, carski rublji 906.75—912.75, madžarske krone 164.50—166.50.

— d Curih, 2. marca. Devize: Berlin 9.60, Holandija 206, New York 602.50, London 23.37, Pariz 43.05, Milan 21.95, Kodan 107, Stockholm 134.75, Kristijana 101.50, Madrid 83.50, Buenos Aires 210, Praga 7.45, Varšava 0.68, Zagreb 4.05, Budimpešta 1.34, Bukarešta 8, Dunaj 1.30, avstrijske krone 0.90.

Poizvedbe.

— Zapestnica se je našla. Dobl se pri kamnoseku Vodniku v Kolo-dvorski ulici v delavnici.

— Izvabila se je na potu od Vodnikovega trga skozi Wolfovo ulico do »Zvezde« ali pa v javnem stranskišču nasproti »Belega volka« listnica s približno 5000 K in 100 lirami, ter potni listom na ime Josip Sancelin in drugim listinam. Poštenjaki naj odda proti nagradi v upravnisti »Slov. Naroda«.

Listnica uredništva.

Listnica uredništva. A. Tomana na Glinca h prosimo, da bi se zgledil v našem uredništvu po možnosti v petek dopoldne. — Uredništvo.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavsek,
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Proda se visok otroški voziček.

Gradsko 17/A, nadstr. desno. 1590

Kupim majhno trgovino, ali vzajem kakom prometnem kraju. Event. grem tudi kot družabnica. Ponudbe pod št. »Trgovka 1592« na upravo Slov. Naroda.

Odda se 5 orolov nlij ljubljanskem polju. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 1541

Prikojevalec za civilno in vojaško delo se išče za takojšnji vstop. Vpogevajo se samo prvo vrstne moči. Ponudbe pod Antan Kramar i Drug Sebelica. 1546

Prodajalka, dobra moč, večša korespondenca in knjigovodstva se sprejme. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 1554

Razno pohištvo, posoda itd. se prodaja vsak dan od 2.—5. popoldne. Cankarjevo nabr. 7/II.

Iste se krojaški pomočnik, izkušen iz znanja. Sprejme se takoj. M. Poljansek, Dolenji Logatec 75. 1563

Iste se magister farmacije za Slo-venijo. Naslov pove upravnisti Slo-venskega Naroda. 1175

Prodajalka, prvovrstna moč za damsko modno trgovino, se takoj sprejme. Ponudbe pod »Prvovrstna moč 1533« na upravo Slov. Naroda. 1533

Prodaja in nakup posestev. Posojila. — Trgovske izravnavne. Ameriške zadeve. Gospodarska pisarna Dr. Iv. Černe, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, tel. 37. 1224

Jščemo strojevodje.

Reflektira se samo na take moči, ki so bile zaposlene pri ozkojarnih železnih bager-skih obratov. Neženjeni reflektanti naj pošljejo svoje ponudbe rudniškemu vodstvu v Kočevju. 1101

Najboljše okrepcujoče sredstvo za odrasle in otroke je želatino vino lekarnarja G. Piccolija v Ljubljani. 6

Mlad strojni inženir z večletno ino-izke primerno službo. Ponudbe pod »Strojni inženir 1567« na upravnisti Slovenskega Naroda. 1567

Večja množina pacinkane pletevin se odda po nizki ceni pri Iv. Pedolju. Sv. Petra cesta 96. 1668

V našem vzajem dobro dobo go-stitilno ali trgovino. »Gostilna št. 48« pošta ležeča Ljubljana. 1570

Kupi se planina. Cenjene ponudbe z opismom stanja in z označbo znamke in cene na naslov J. Kos, Ciril Metodova ulica 19. 1575

Spretna prikojevalka za moške srajce se sprejme. Naslov pove upravnisti Slov. Naroda. 1574

Proda se spalna oprava iz trdega lesa, tridelna omara z zrcalom, pisalna miza, salonska omara in zrcalo z okvirjem. Polze se: Ciril Primožič, Trnovski pristan 4, od 12—2 popoldan

2 parceli v Ljubljani, pripravni za vrt, stavbišče ali skladšče se prodasta skupaj ali posamezno. Ponudbe pod »R. 39« na Anončni zavod DRAGO BESELIJAK, Ljubljana. 1530

Knjigovodja,

popolnoma izveščana in zanesljiva moč s petnajsetletno prakso pri velepodjetjih, s šestletnimi soričevali, 15% prmerne službe. Ponudbe pod: »E. A. 1578« na upravo Slov. Naroda. 1578

Kupi se večja množina domačega kostanjevega lesa. Franko vagon na uprav. Slov. Nar. pod »Kostanjev les 1579«

Proda se 6 temnorjavih stolov iz trdega lesa in z usnjem. Ogleda se lahko vsak dan od 5. popoldan naprej. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1591

Večja množina tramov se kupi. Cenjene ponudbe z navedbo cen na Rado Ferjau & drug, lesna trgovina Jesenice, Gorenjsko. 1598

Postni sel se sprejme pri postnem uradu v Kres-avcih. Plača K 81-50 mesečno. Draginske doklade določi poštno ravnanjstvo. Nastop takoj. 1599

Mesečna soba se takoj odda. Naslov pove uprav. Slov. Naroda 1601

Okroglo betonsko železo (Betonrunden) 7, 8, 9, 14, 20 mm 1 vagon se ceno odda. Vprašnja in ponudbe na trdnjo Dušan Zauggar. Celje. 1593

Konservatoristka, bi podučevala klavir in harfo, ako se j odstopi mesečna soba. Ponudbe na upr. Slov. Nar. pod »Konservatoristka 1585«.

Stavbena parcela za državnim kolodvorom, 4000 m, se vsled izselitve ceno prodaja. Tavčar & Svetina, stavbene podjetje, Gospodarska o. 6.

Proda se vol vozov mrve. Vpraša se Glince št. 6. 1581

Naprodaj dobro dobo gostitilna.

Ilica št. 184, Zagreb. Ime pove uprava Slov. Naroda. 1583

Hiša (vila) z vrtom s šestimi stanovanji v Sp. Šiški, blizu državnega kolodvora, se prodaja. Naslov pove upravo Slov. Naroda. 1509

Stare moške kravate (samovrne) preureja v še trajno uporabo. Po naročilu dela tudi nove. J. Borštnar, Sp. Šiška, Slovenska c. 236 (poleg polic. uradnice). 1525

Hiša enodružinska s tremi sobami in pitliklinami ter lepim vrtom v Spod. Šiški — ceno je 130.000 K — se prodaja. Ponudbe pod »Hiša 1580« na upravo Slov. Naroda. 1580

Učitelj sprejme inštrukcij za vse predmete ljudske šole Evntarino za hrano. Ponudbe pod »Temeljito 1582« na upravo Slovenskega Naroda. 1582

Hiša, hlev, 3000 m² zemlje in sadni vrt v Ljubljani, na periferiji mesta, se ugodno prodaja. Več pove Ivan Pajser, Cesta na Loko št. 22. 1 91

KUPIM hišo z vrtom. Najmanj 5 sob, v najbližji okolici Ljubljane. Cena postranska stvar. — Ponudbe na Anončni zav. Dr. Beseljak, Ljubljana. 1477

Proda se vol vozov mrve. Vpraša se Glince št. 6. 1581

Proda se vol vozov mrve. Vpraša se Glince št. 6. 1581

Proda se vol vozov mrve. Vpraša se Glince št. 6. 1581

Proda se vol vozov mrve. Vpraša se Glince št. 6. 1581

Prostovoljna sodna dražba

Antona Bergleza iz Ljubljane lastne nepremičnine pod vl. št. 91 d. o. Koroško predmestje, sestojajo iz hiše št. 28 na Dolenjski cesti in stavbišča za izključno ceno 250.000 K se vrši dne 7. marca 1921

oh pol 3 uri popoldne v Marendotovi gostilni na Dolenjski cesti št. 18. Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo v pisarni sodnega komisarja notarja Rudovernika, Sodna ul. 6. 1353

Zamenja se lepa enonadstropna hiša s sadnim, zelenjadnim vrtom, dvoriščem, električno razsvetljavo, vodovodom v okolici vli v Celovcu za primerno hišo v Ljubljani ali Mariboru. Ponudbe na anononni ekspedicijski Al. Matelič, Ljubljana pod »Celovec 1921«. 1475

godala, loke, pihala in potrebš-čine. Strune na drobno in de-belo. Speciali-tete: Reliance, Black Ends, Elite itd. Popravila iz prve roke, strokovno in cen. A. Mušič, Ljubljana, Solonburgova ul. 6.

Klavirje, suha, žagana in cepljena, se do-stavijo na dom. SREBOTNJAK, Kolodvorska ulica 31. Istotam se kupi vsaka množina oglja.

Strojnik, obenem ključavničar (prednost imajo oni, kateri so zmogli močnejše in elek-tri-ke) in delavke miješje, spretna za zavljanje, se sprejmejo v Kolonki tovarni v Ljubljani. 1588

DRVA suha, žagana in cepljena, se do-stavijo na dom. SREBOTNJAK, Kolodvorska ulica 31. Istotam se kupi vsaka množina oglja.

Strojnik, obenem ključavničar (prednost imajo oni, kateri so zmogli močnejše in elek-tri-ke) in delavke miješje, spretna za zavljanje, se sprejmejo v Kolonki tovarni v Ljubljani. 1588

Strojnik, obenem ključavničar (prednost imajo oni, kateri so zmogli močnejše in elek-tri-ke) in delavke miješje, spretna za zavljanje, se sprejmejo v Kolonki tovarni v Ljubljani. 1588

Strojnik, obenem ključavničar (prednost imajo oni, kateri so zmogli močnejše in elek-tri-ke) in delavke miješje, spretna za zavljanje, se sprejmejo v Kolonki tovarni v Ljubljani. 1588

Prodajalec

modne stroke in dober (trobent) aran-žer se takoj sprejme. Reflektira se samo na prvovrstno moč. Ponudbe s navedbo plače na poštali predal št. 44, Celje. 1600

Knjigovodinja,

starejša moč, po možnosti iz lesne stroke, se sprejme takoj. Ponudbe pod »Les« na Anončni zavod DRAGO BESELIJAK, Ljubljana. 1589

LED

vsako množino, razpošilja tudi v pokr-tilih vagonih po vsej Jugoslaviji. Marič, Jesenice.

Staubene potrebščine:

Portlandcement, zidno in streš-no opeko, cementna strešni-ke, cementno-azbestni škrlj (eteriti), cementne cevi, dre-nažne cevi, apno, Watproof (cerezit), asfalt, izolirne pla-šče, lesoni cement, pristno stro-šno lepilno št. 80, 100 in 120, strešni lak, katarin, kar-bolnol, gips i.t.d. dobavlja

Ljubljanska komercialna družba Ljubljana, Bleiweisova cesta 19.

Ljubljanska komercialna družba Ljubljana, Bleiweisova cesta 19.

Ljubljanska komercialna družba Ljubljana, Bleiweisova cesta 19.

Ljubljanska komercialna družba Ljubljana, Bleiweisova cesta 19.

Prostovoljna dražba posestva

v Dolenji vasi hiš. št. 5, pol ure hoda od železniške postaje v Brežicah, se vrši

v četrtek, 10. marca 1921

začetek ob 8. uri popoldne, na licu mesta v Dolenji vasi 5. Prodajalo se hode zemljišče, vpisano v zemljiški knjigi kr. kr. okrajnega sodišča v Brežicah pod vl. št. 66 in 126 d. o. Dolenja vas, obstoječe iz pred vojno pozidane, prostorne z opeko krite hiše v Dolenji vasi št. 5, dobro ohranjenih gospodarskih poslopij, hrama, kletij, njiv, travnikov, vinogradov in gozda v skupni meri nad 30 orolov zemlja.

Podrobni pogoji dražbe in načrti ter obseg posameznih par-celnih skupin so interesantom na vpogled pri lastnikih v pekariji Poljansek v Brežicah št. 45. Ravnotam so na razpolago tudi vsa druga glede dražbe, izključne cene in izplačilnih pogojev potrebna pojasnila, ki jih daje tudi odvetniška pisarna dr. Josipa Zdošek v Brežicah. — Ana in Ignac Poljansek, in pek. podjetje v Brežicah št. 45, kot lastnika.

NAZNANILO.

Podžupanstvo na Unco pri Raketu naznanja, da se radi odhoda Italijanov vrši običajni semen prvi ponedeljek, sušna 7. t. m., na katerega se kupci in prodajalci vladno vabijo. 1586

Proda se tovarna z vilo v Ljubljani

2 zidani ploski tovarne 350 m, vila poleg stoječa (10 sob in 4 kuhinje) tokomobila 30 HP, lastna električna razsvetljava, kompletni stroji za izdelanje voz in za ključavničarstvo, za goje lesa in železa, 100 m od kolodvora. Lesna industrija in trgovina na Goronškem, vodna sile s turbino, 54 PS izra-bljeno, žaga in številni stroji za obdelovanje lesa, restavracija in gospodarstvo

Prodajni pogoji:

Gospodarska pisarna Dr. IVAN ČERNE, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Naprodaj:

2 omari, kredenca z marmorjem, raztezna miza, damska pisalna miza, miza za citre z rezonančno, ameriške citre s samoučno žolo in notami, plin. likalnik, in kuharlik žel. otr. postelja, fino lakirana z modroci, 2 slike (Madonni), 2 žanrski slike, opremljena omara z domačo lekarnico, modroc, 6 registratorjev za fakture, Richterjeva omara z gradilnimi kamenčki, dve stolički (Stockerl), korito za pranje, zaslonilo k peč, elegantno lakirano, različni servisi in steklenina, stroj za kavo Mocca. Ljubljana, Sv. Florijana ulica 19/1. nadstr. Ogled od 9.—16.

Knjigovodja

prvovrstna samostojna moč ter 2 pisarniški pomočni moči za večje trgovsko podjetje se sprejme. Plača in nastop po dogo-voru. Ponudbe pod »Št. 4000/1548« na upravo Slov. Naroda.

Proti hripi in katarju

Gleichenberški Emin in Konstantinov vrelec.

Cigaretni papir

Riz-Abadie „Patent“

karton 100 zavojčkov (ne 60) za K 145 razpošilja, dokler za-lega Leopold Knez, Krško ob Savi. 1597

Potrti nelzmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem pretresujočo vest, da je Vsejamogočnemu dopadlo poklicati k Sebi našo iskrenoljubljeno

Tonči.

Pogreb predrage se bo vršil v petek ob 4 uri popoldne na tukajšnje pokopališče. Priporočamo jo v blag spomin!

Sevnica, 2. marca 1921.

Ivan, Marija Kolar, starši. — Janko, Marija, Elka, Zorka, Stanko, brata in sestre. — Nina Kolar, svakinja.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da je naš srčnoljubljeni soprog, oziroma oče, gospod

Danijel Stamcar

ravnatelj pomoči finančnih uradov v p.

dne 3. marca ob 7. zjutraj po kratki bolezni nenadoma preminul. Pogreb bo v petek dne 4. marca ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Selo, Poljska c. 54 na pokopališče k Sv. Križu.

Selo, dne 3. marca 1921.

Žalujoči ostali.